U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobců: **a) B. F. H. R.**, **b) S. S. S.**, **c) M. K. D. S.**, **d) nezletilá D. H. S.**, zastoupeni Mgr. Ondřejem Fialou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 808/66, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 6. 2020, čj. OAM-924/ZA-ZA11-P06-2019 a čj. OAM-923/ZA-ZA11-P06-2019, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 9. 2020, čj. 20 Az 4/2020-29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Ustanovenému zástupci žalobců Mgr. Ondřeji Fialovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 49 101,80 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobci (dále „stěžovatelé“) podali 22. 10. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany [stěžovatel a) svým jménem a stěžovatelka b) svým jménem a jménem stěžovatelek c) a d)].

[2] Stěžovatelka b) v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že do ČR s rodinou přicestovala na základě českého víza na pozvání svého bratra. O mezinárodní ochranu žádá proto, že nesouhlasí s diktaturou na Kubě a nemůže žít ve státě, který nedodržuje lidská práva. Na Kubě byla považována za vlastizrádce kvůli svému bratrovi, který v ČR požádal o azyl. Nesouhlasila s politikou na Kubě a neplnila své občanské povinnosti, kvůli čemuž jí byla odmítnuta pomoc s péčí o stěžovatelku c), která trpí

mentální retardací po prodělané meningoencefalitidě (navzdory doporučení lékařů nebyla umístěna do speciální školy). Kromě toho stěžovatelka d) nebyla přijata k předškolnímu vzdělávání. Stěžovatelka b) byla vystavena domovním prohlídkám v souvislosti s prověřováním kriminality ve čtvrti, v níž bydlela. Má strach, že po návratu bude podezřívána z toho, že s rodinou žádala o mezinárodní ochranu. Jiné problémy neměla, neboť nebyla aktivní v opozici. Z Kuby chtěla vycestovat už dříve, ale příležitost se naskytla až po pozvání bratra do ČR.

[3] Stěžovatel a) v řízení před žalovaným uvedl, že jeho otec byl diplomat, ale po změně politických názorů v roce 2003 utekl z Kuby. Z tohoto důvodu byl pronásledován: v domě začali provádět prohlídky, bezdůvodně jej zvali k policejnímu výslechu či jej pokutovali, což trvalo roky. K tomu se po uzavření manželství se stěžovatelkou b) přidaly problémy její rodiny. Byl pokutován v souvislosti se svým podnikáním (od roku 2011 provozoval pizzerii), občas viděl na rohu ulice auto, které ho sledovalo, a probíhaly u něj prohlídky (např. za účelem ověření, jestli v pizzerii nemá kradené zboží). Před odletem z Kuby k němu na letišti přistoupil muž, který mu vyhrožoval, že když se vrátí, bude mít problémy. Kubu chce opustit celý život, ale až teď se naskytla příležitost. Z Kuby nevycestoval dřív z rodinných důvodů, neboť s první manželkou měl rodinu, kvůli které vycestovat nechtěl. Nikdy nebyl trestně stíhán, ale v květnu 2019 byl na tři dny zadržen z důvodu údajného nelegálního nákupu mouky. V případě návratu na Kubu by pokračovalo pronásledování. Má strach, že bude uvězněn, neboť nesouhlasí s režimem (i když nebyl politicky aktivní, režim jeho názor zná a svými názory se v rodinném kruhu netajil).

[4] Žalovaný v záhlaví označenými rozhodnutími rozhodl o žádostech tak, že stěžovatelům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

[5] Proti těmto rozhodnutím podali stěžovatelé žaloby, které Krajský soud v Ostravě shora uvedeným rozsudkem spojil ke společnému projednání a zamítl. K azylovému důvodu podle § 12 zákona o azylu uvedl, že okolnosti uváděné stěžovateli neumožňují učinit závěr o tom, že byli na Kubě pronásledováni pro uplatňování politických práv a svobod, případně že jim tam pronásledování pro zastávání určitých politických názorů v budoucnu hrozí. Tvrzené obtíže, kterým stěžovatelé na Kubě čelili [ústrky ve formě domovních prohlídek, sledování, omezení v podnikání či třídenní omezení na osobní svobodě stěžovatele a) bez dalších trestněprávních následků], nedosáhly takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování, a to ani v jejich souhrnu ve formě tzv. pronásledování na kumulativním základě ve smyslu článku 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Úvaha žalovaného, proč tvrzené obtíže nepovažoval za pronásledování na kumulativním základě, je z jeho rozhodnutí seznatelná. Z výpovědí stěžovatelů nevyplynulo, že proti nim policie vyvíjela fyzický nátlak, bylo proti nim vedeno trestní řízení nebo byli opakovaně zadrženi či mučeni. V popisovaných potížích nelze spatřovat ani skutečnosti zakládající odůvodněný strach z pronásledování.

[6] K neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že žalobní námitky vůči vyhodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu nesměřovaly, ledaže by takovou námitkou mělo být blíže neodůvodněné tvrzení o nezohlednění zranitelného postavení nezletilých stěžovatelek c) a d) ve vazbě na Úmluvu o právech dítěte [pozn. NSS: stěžovatelka c) dosáhla zletilosti v průběhu řízení o kasační stížnosti]. Soud poukázal na podrobné vyhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky c) v napadeném rozhodnutí ve vazbě na její dosavadní školní výsledky a skutečnost, že jí bylo i přes indikované mentální postižení doporučeno pokračovat ve středoškolském studiu v řemeslném oboru. Stěžovatelka c) neužívá pravidelně žádné léky a v ČR není specialisty sledována. Její zdravotní stav lze dle lékařských i psychologických zpráv považovat za stabilizovaný, přičemž na Kubě se jí dostalo průběžné pravidelné lékařské i psychologické péče.

[7] K důvodům pro neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu krajský soud uvedl, že jelikož nepovažuje za přiměřeně pravděpodobné, že by stěžovatelům po návratu na Kubu hrozilo uvěznění s ohledem na jejich dřívější potíže s kubánskými státními orgány či bezpečnostními složkami, tím spíše nemůže být naplněn ani standard „reálného nebezpečí“ používaný při posuzování vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Postavení stěžovatelů by zásadním způsobem neměla ovlivnit ani skutečnost, že se pokusili emigrovat z Kuby. Z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR vyplývá, že pokud doba pobytu nepřekročí dva roky, nemá to negativní dopad na občanská práva. Po pobytu v zahraničí delším než 24 měsíců je kubánský občan považován kubánskými úřady za emigranta, ale může na kubánském zastupitelském úřadě předložit žádost o obnovení trvalého pobytu a je mu umožněna repatriace. Pokud postupuje tímto způsobem, neměl by se setkat s negativními důsledky po svém návratu do vlasti.

[8] Kromě toho podle ustálené a jednotné judikatury Nejvyššího správního soudu současná situace na Kubě není sama o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé kasační stížnost.

[10] Kasační stížnost je podle nich přijatelná, neboť svým významem přesahuje jejich vlastní zájmy ve smyslu § 104a s. ř. s., a to zejména z důvodu, že se krajský soud nesprávným výkladem § 12 zákona o azylu a článku 9 kvalifikační směrnice při posouzení podmínek pronásledování na kumulativním základě odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu.

[11] Stěžovatelé namítají, že se soud nesprávně vypořádal s žalobními námitkami, jimiž stěžovatelé brojili proti tomu, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností, a proti jeho nesprávnému závěru, že stěžovatelé nesplňují podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany podle zákona o azylu.

[12] Krajský soud nesprávně posoudil otázku naplnění důvodu pro přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu. Závěr soudu, že ústrky, kterým stěžovatelé čelili, nedosahují intenzity pronásledování, je v rozporu s článkem 9 kvalifikační směrnice. V případě stěžovatelů totiž došlo k pronásledování na kumulativním základě ve smyslu uvedeného ustanovení. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu z 16. 5. 2019, čj. 9 Azs 20/2019-59,

na který odkázal krajský soud, nevyplývá, že by kumulativní pronásledování muselo vždy nutně spočívat v opakovaném zatčení nebo fyzickém nátlaku. Jednotlivé správní, policejní a faktické akty směřující vůči stěžovatelům byly vedeny účelově s cílem je zastrašit, aby ze země vycestovali a nevraceli se zpět. Po jisté době se tato kumulace stala psychicky neúnosnou a stěžovatelé byli nuceni Kubu opustit. Stěžovatelé mají odůvodněný strach z pronásledování na Kubě i z důvodu podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Jak vyplývá z dokumentů opatřených ve správním řízení, kubánská legislativa spojuje dlouhodobější pobyt svého občana mimo Kubu se ztrátou práva pobytu na Kubě. Stěžovatelé se obávají návratu do země původu, neboť režim je bude sankcionovat za podání žádosti o azyl a pobyt mimo Kubu. Zejména stěžovatelka b) pravidelně kritizuje a odsuzuje kubánský režim veřejně na sociální síti.

[13] Krajský soud nesprávně posoudil také otázku naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu. Stěžovatelka c) měla z důvodu špatného zdravotního stavu problémy ve škole. Využívala sice pomoci psychologa a specialisty, ale nebyla umístěna do speciální školy. V rozhodnutí o udělení humanitárního azylu matce stěžovatelky b) žalovaný dospěl k závěru, že zdravotní péče na Kubě není na adekvátní úrovni, avšak v případě stěžovatelů dospěl žalovaný k závěru odlišnému, aniž mohl být tento rozpor rozumně odůvodněn.

[14] Nesprávné bylo rovněž posouzení krajského soudu týkající se doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu na Kubu stěžovatelům hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu. Již před vycestováním ze země byli stěžovatelé vystaveni šikanózním policejním a administrativním jednáním a lze se obávat, že i jejich emigrace a podání žádosti o azyl v ČR může sloužit jako záminka pro jejich věznění jako osob s negativním vztahem k režimu.

[15] Krajský soud a žalovaný podle názoru stěžovatelů pochybily též ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu. Žalovaný se s touto otázkou relevantně nevypořádal a pouze uvedl, že případné vycestování stěžovatelů nebude představovat rozpor s mezinárodními závazky ČR. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že nelze takto *a priori* konstatovat, že k rozporu s mezinárodními závazky nemůže dojít. S ohledem na situaci stěžovatelů a jejich rodinné vazby [v ČR pobývá bratr a matka stěžovatelky b)] by vycestování na Kubu bylo v rozporu s článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“) a článkem 3 Úmluvy o právech dítěte.

[16] Kromě toho podle stěžovatelů nebyly splněny podmínky pro spojení věcí před krajským soudem podle § 39 s. ř. s. Zejména věc stěžovatele a) je skutkově i právně odlišná od věcí stěžovatelek b) c) a d). Tyto rozdíly bral v úvahu i žalovaný a o žádosti stěžovatele a) rozhodl samostatně. Stěžovatelům přitom nebylo umožněno se ke spojení věcí vyjádřit, čímž došlo k porušení jejich práva na spravedlivé projednání věci a zásady kontradiktornosti řízení.

[17] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost. Napadená rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly podle něj vydány v souladu s právními předpisy.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[18] Vzhledem k tomu, že jde o věc mezinárodní ochrany, zabývá se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS.

[19] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[20] Žádná část kasační argumentace podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti, a to ani ohledně tvrzeného nesprávného výkladu pojmu „stíhání na kumulativním základě“, z něhož stěžovatelé přijatelnost kasační stížnosti dovozují. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatelů v souladu s ustálenou judikaturou, od které Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit.

[21] K (nekonkrétně) namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku odkazuje Nejvyšší správní soud např. na své rozsudky ze 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo z 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS. Rozsudek krajského soudu je řádně odůvodněný a srozumitelný, je opřen o relevantní důvody a je z něj zřejmé, proč krajský soud považoval všechny žalobní námitky za nedůvodné.

[22] Výklad pojmu „pronásledování na kumulativním základě“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice je dostatečně judikovanou otázkou (srov. rozsudky NSS z 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, z 5 Azs 7/2009-98, z 22. 5. 2009, čj. 5 Azs 7/2009-98, č. 1913/2009 Sb. NSS, z 25. 1. 2011, čj. 6 Azs 36/2010-274, č. 2290/2011 Sb. NSS, nebo z 12. 4. 2021, čj. 5 Azs 317/2020-28, č. 4180/2021 Sb. NSS, bod 49).

[23] Posouzení, zda se ve věci jedná o pronásledování na kumulativním základě, je vždy závislé na okolnostech konkrétního případu. Nejvyšší správní soud nicméně shledal pronásledování na kumulativním základě v případech, kdy bylo do sféry žadatele o mezinárodní ochranu zasaženo výrazně intenzivněji než v případě stěžovatelů. Bylo tomu např. v případě žadatelky, která měla z důvodu svého náboženského vyznání potíže s nesnášenlivostí spoluobčanů, nátlak na ni vyvíjel také zaměstnavatel, přičemž nakonec sama ze zaměstnání odešla, a zároveň ji opakovaně perlustrovala policie, požadovala od ní peníze a odebrala a ztratila její doklady (rozsudek NSS z 19. 9. 2007, čj. 1 Azs 40/2007-129). Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud u žadatele, jenž byl dvakrát vyslýchán policií, která jej varovala, že by se měl s manželkou přestat účastnit opozičních aktivit a distribuovat letáky na opozičních mítincích, přičemž totožné varování obdržel i od svého zaměstnavatele (rozsudek NSS ze 14. 6. 2012, čj. 6 Azs 4/2012-67), nebo u žadatelky, která byla v souvislosti s politickým aktivismem (účast na demonstracích) podrobena opakovaným několikahodinovým výslechům, jež vygradovaly až k domovní prohlídce (rozsudek NSS z 16. 5. 2019, čj. 9 Azs 20/2019-59).

[24] Naopak Nejvyšší správní soud pronásledování na kumulativním základě neshledal v případě žadatele, který byl opakovaně vyslýchán na prokuratuře pro domnělé činy, při nichž mu nebylo vyhrožováno ani na něj nebyl vyvíjen nátlak (rozsudek NSS z 13. 5. 2021, čj. 9 Azs 17/2021-46), nebo v případě žadatelky, která byla jednou předvolána a jednou zadržena na akci na podporu opozičního hnutí, přičemž nebyla ze strany policie podrobena nátlaku či násilí, zadržení pro ni neznamenalo následně žádné další příkoří a nesetkala se ani s žádným násilným jednáním ze strany represivních složek státu (rozsudek NSS z 9. 6. 2021, čj. 6 Azs 94/2021-32). Požadovaná intenzita pronásledování nebyla shledána ani u žadatele, jehož opakovaně vyslýchala kubánská policie kvůli kritickým projevům vůči vládě (činěným mezi přáteli a v práci a při setkávání s disidenty; stěžovatel však nebyl politickým aktivistou), byl považován za tzv. „nedůvěryhodnou osobu“, neměl přístup k lepším pracovním pozicím a byl omezován ve společenském životě (usnesení z 22. 7. 2020, čj. 1 Azs 140/2020-44).

[25] Závěr krajského soudu o tom, že tvrzené potíže stěžovatelů nejsou ani ve svém souhrnu důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, má oporu ve shora uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu. Krajský soud zejména postupoval v souladu s touto judikaturou, jestliže na základě výpovědí stěžovatelů vzal v potaz, že proti nim policie nevyvíjela fyzický nátlak, nebylo proti nim vedeno trestní řízení a nebyli opakovaně zadrženi či mučeni. Neřekl tím, že k závěru o existenci pronásledování na kumulativním základě nelze dojít na základě jiných než právě uvedených okolností. Žádné takové okolnosti v požadované intenzitě ovšem u stěžovatelů neshledal. Hodnocení krajského soudu, podle něhož stěžovatelé nebyli na Kubě pronásledovaní za uplatňování politických práv, je v souladu s tím, že podle svých výpovědí nebyli na Kubě politicky aktivní. S ohledem na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal, že by v otázce výkladu a použití § 12 zákona o azylu a článku 9 kvalifikační směrnice došlo k zásadnímu pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

[26] Ke kritickým příspěvkům stěžovatelky b) na sociální síti, jejichž kopie byly přiloženy k doplnění kasační stížnosti, soud nepřihlédl, neboť jde o skutečnosti uplatněné až po vydání rozsudku krajského soudu (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). Stěžovatelka b) tuto činnost ani náznakem neuplatnila v řízení před žalovaným či krajským soudem [zmiňovala jen to, že nechodila k volbám a neúčastnila se činnosti místního výboru].

[27] Ohledně humanitárního azylu Nejvyšší správní soud neshledal, že by se postup a závěry krajského soudu vymykaly předchozím závěrům judikatury k § 14 zákona o azylu (srov. např. přehled předchozí judikatury v usnesení NSS z 27. 8. 2015, čj. 9 Azs 145/2015-48, bod 15). Na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok; jeho udělení závisí na uvážení správního orgánu. Žalovaný neshledal naplnění takových důvodů v míře, která by v mimořádném případě svědčila pro přiznání humanitárního azylu (srov. rozsudek NSS z 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55), v čemž Nejvyšší správní soud neshledává libovůli.

[28] Judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje rovněž odpověď na námitky týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu. Hrozba nebezpečí vážné újmy podle tohoto ustanovení musí být ze strany stěžovatelů prokázána v intencích „*reálného nebezpečí*“ (*real risk*) mučení nebo nelidského

či ponižujícího zacházení nebo trestání (srov. např. rozsudky NSS z 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006-82, z 21. 5. 2008, čj. 2 Azs 48/2007-71, nebo z 30. 9. 2008, 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud má za to, že žalovaný dostatečně a přesvědčivě odůvodnil, proč rozhodl o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný v rozhodnutí týkajícím se stěžovatelek b), c) a d) uvedl, že podle výpovědi stěžovatelky b) nikdy neměly na Kubě závažné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami a nebyly tam ani trestně stíhány. Z výpovědi přitom nevyplynuly žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by se na jejich situaci mělo v případě návratu na Kubu něco změnit. V rozhodnutí týkajícím se stěžovatele a) pak žalovaný vysvětlil, proč jeho obecné obavy, že v případě návratu bude pro své politické názory uvězněn, považuje za nepodložené. Nikdy nebyl na Kubě obviněn ani trestně stíhán a nehovořil o žádných konkrétních problémech se státními orgány či bezpečnostními složkami, které by se týkaly jeho osoby, vyjma jeho podnikání a podezření policie z nelegálního nákupu surovin či přechovávání kradeného zboží, případně v souvislosti s kontrolou platnosti licencí či dokumentů nutných k podnikání. Svůj nesouhlas s politickým režimem nikdy veřejně neprojevoval. Jestliže tedy krajský soud aproboval závěr žalovaného, že nejsou dány důvody podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o azylu, nedopustil se tím zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

[29] Ve vztahu k argumentaci stěžovatelů, podle níž jsou občané Kuby vracející se ze zahraničí pronásledováni, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato argumentace je vedena v obecné rovině a soustřeďuje se na nebezpečí účelového trestního stíhání a věznění po návratu na Kubu. K nové situaci na Kubě po novelizaci tamního zákona o migraci a dalších předpisů se Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjadřoval (srov. přehled judikatury v usnesení z 25. 1. 2021, čj. 1 Azs 275/2020-29, bod 11). Závěry plynoucí z této judikatury se plně uplatní i v projednávané věci, a to i ve světle aktuální informace MZV ČR z 3. 1. 2020, čj. 139413-6/2019-LPTP, která je založena ve správních spisech.

[30] Ve vztahu k argumentaci vycházející ze zdravotního stavu stěžovatelky c) Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, podle níž nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky NSS z 18. 10. 2005, čj. 3 Azs 226/2005-68, nebo z 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007-69). Nelze vyloučit, aby byla doplňková ochrana udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, ale to pouze ve velmi výjimečných případech (srov. judikaturu citovanou v rozsudku NSS z 1. 4. 2021, čj. 2 Azs 383/2020-24, body 18–20). Podle rozsudku Evropského soudu pro lidská práva z 13. 12. 2016 ve věci *Paposhvili v. Belgie*, stížnost č. 41738/10, půjde o případy vážně nemocných osob, „*u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života*“ (bod 183). Z rozhodnutí žalovaného i rozsudku krajského soudu je zřejmé, proč se u stěžovatelky c) s ohledem na povahu jejího onemocnění a na předchozí péči na Kubě o takový případ nejedná (přiložené lékařské zprávy z doby před vycestováním z Kuby dokládají, že tam byla soustavně sledována odborníky a podstupovala vyšetření; její stav je nyní stabilizovaný).

[31] Námitkou směřující vůči konkrétnímu způsobu, jakým žalovaný odůvodnil neuplatnění § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud nemohl věcně zabývat, neboť ji stěžovatelé ve svých žalobách neuplatnili. Kasační stížnost totiž představuje opravný prostředek proti rozsudku krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a kasační námitky, které argumentují k otázkám, jež nebyly (nemohly být) krajským soudem vůbec posuzovány, jsou nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř s.). Stěžovatelé v řízení před žalovaným ani krajským soudem neuplatňovali jako důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu jejich rodinné vazby v ČR. K tomu lze dodat, že požadavky plynoucí z článku 3 EÚLP ve vazbě na § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu se krajský soud i žalovaný dostatečně zabývaly. Pokud jde o žalobní námitku vycházející z porušení Úmluvy o právech dítěte, kterou stěžovatelky b), c) a d) uplatnily bez vazby na § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu, krajský soud na ni dostatečně odpověděl v souvislosti s otázkou udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

[32] Přijatelnost kasační stížnosti nemůže založit ani obecně formulovaná námitka týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Otázkou zjišťování skutkového stavu v řízeních o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře také opakovaně zabýval (srov. např. rozsudky z 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze 17. 6. 2004, čj. 3 Azs 23/2004-63, z 21. 12. 2005, čj. 6 Azs 235/2004-57, ze 13. 8. 2008, čj. 2 Azs 45/2008-67, č. 1713/2008 Sb. NSS, nebo z 27. 1. 2009, čj. 2 Azs 91/2008-66). Rozhodnutí žalovaného jsou po skutkové stránce řádně odůvodněna a rovněž krajský soud se zabýval všemi skutečnostmi, k nimž se vztahovaly žalobní námitky, přičemž vycházel ze skutkového stavu, který má oporu ve správním spisu. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by v otázce zjišťování a hodnocení skutkového stavu došlo k zásadnímu pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

[33] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že mezinárodní ochrana je výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmikoli negativními jevy v zemi jeho původu. Poskytnutí azylu, resp. doplňkové ochrany, které se v soudním řízení stěžovatelé domáhají, je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území ČR. Nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců, které jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (srov. např. usnesení NSS ze 4. 2. 2021, čj. 6 Azs 168/2020-50, bod 18).

[34] Pokud jde o námitku týkající se nezákonnosti spojení věcí krajský soudem, Nejvyšší správní soud má za to, že spojení věcí stěžovatele a) a stěžovatelek b), c), a d) bylo procesně vhodným postupem, neboť věci spolu skutkově souvisí, o čemž svědčí už provázanost prohlášení stěžovatele a) a stěžovatelky b) během pohovorů vedených žalovaným. Soudní řád správní, konkrétně jeho § 39, krajskému soudu neukládá, aby účastníkům řízení umožnil se v řízení ke spojení věcí vyjádřit. Ve spojení věcí krajským soudem tedy nelze spatřovat zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

IV. Závěr a náklady řízení

[35] S ohledem na vše výše uvedené lze uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti. Krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[36] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. bod 53 usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, a bod 18 usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[37] Stěžovatelům byl v řízení před Nejvyšším správním soudem usnesením z 9. 2. 2021, čj. 8 Azs 202/2020-75, ustanoven zástupcem Mgr. Ondřej Fiala, advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Odměna zástupce spočívá v třech úkonech právní služby (převzetí věci včetně první porady s klientem, další porada s klientem a doplnění kasační stížnosti) v částce 3 100 Kč za každý úkon podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále „advokátní tarif“). S ohledem na skutečnost, že ustanovený zástupce společně zastupoval čtyři stěžovatele, náleží mu za každou z těchto osob odměna snížená o 20 %, tj. 2480 Kč, podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovenému zástupci dále náleží tři paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 advokátního tarifu]. Soud nepřiznal odměnu za další účtovaný úkon právní služby, který měl spočívat v další poradě s klientem dne 9. 3. 2021. Tato porada se totiž uskutečnila také před podáním doplnění kasační stížnosti, byla již třetí poradou v řadě a ustanovený zástupce neobjasnil, proč bylo konání této další porady účelné. Soud dále ustanovenému zástupci přiznal nárok na zvýšení odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu na 1,5násobek za úkon převzetí věci včetně první porady s klientem a další poradu s ohledem na nutnost komunikovat se stěžovateli ve španělském jazyce.

[38] Za zastupování v řízení o kasační stížnosti tedy ustanovenému zástupci na odměně náleží částka 40 580 Kč (14 880 Kč za úkon převzetí věci včetně první porady s klientem, 14 880 Kč za úkon další porady s klientem, 9 920 za úkon sepsání kasační stížnosti, 900 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů). Tato částka je dále zvýšena o 21% DPH ve výši 8 521,80 Kč, jelikož ustanovený zástupce je podle registru plátců DPH plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková částka ve výši 49 101,80 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. ledna 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu